

Fylkesmannen i Telemark

Miljøvern avdelingen
Saksbehandler, innvalgstelefon
Gunnar Djuvik, 35 58 61 67

Kontrollrapport

Kontrollrapport nr:	2014.020.IFMTE
Saksnummer:	2014/2202
Dato for kontrollen:	12.06.2014

Informasjon om kontrollert virksomhet:

Navn: Porsgrunn kommune, kommunalteknikk	Organisasjonsnr. renseanlegg: 973 777 998 Foretaksnr. Porsgrunn kommune: 939991034
Postadresse: Postboks 128, 3901 Porsgrunn	Tlf/ e-post kontaktperson: 35547521/ eskild.larsen@porsgrunn.kommune.no
Besøksadr.: Fjordgløttveien 63, 3941 Porsgrunn	Bransjenr. (NACE-kode) for org 973 777 998: 37.000 Oppsamling og behandling av avløpsvann
Kommune/ kommunenr.: Porsgrunn/ 0805	Anleggsnr: 0805.0077.01

Tilstede ved kontrollen:

Fra virksomheten: Torbjørn Krogstad, virksomhetsleder Petter Hellum, avdelingsleder Eskild Larsen, avdelingsingeniør Per Våtvik, driftsleder	Fra Fylkesmannen: Elisabeth Hammerli Gunnar Djuvik
---	---

Kontrollomfang

Kontrollen er en del av en landsomfattende kontrollaksjon med avløpsanlegg og er ikke en uttømmende kontroll innen Fylkesmannens tilsynsområde, men er avgrenset til:

- Overordnede planer, løpende drift og risikovurderinger med underpunkt til disse temaene.
- Oppfølging av disse temaene i virksomhetens internkontrollsystem.

Kontrollrapportens innhold

Rapporten beskriver avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen i forhold til:

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften) kap. 14.
- Utslippstillatelse for Heistad rensedistrikt

Resultater fra kontrollen

Fylkesmannen avdekket 3 avvik* og det er gitt 1 anmerkning*.

Oppfølging etter kontrollen

Rapporten skal følges opp fra virksomhetens side slik dette framgår av pålegg med frister i denne rapportens oversendelsesbrev.

Skien	25.06.2014	Gunnar Djuvik
Sted	Dato	Fylkesmannen i Telemark

(etter fullmakt, rapporten er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift)

* Avvik og anmerkning er definert på side 3 i rapporten

Definisjon - avvik:

Overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Definisjon - anmerkning

Et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Informasjon om kontrollgebyr:

Fylkesmannen kan fastsette gebyrer for arbeid med tillatelser og kontroller, jf. forurensingsforskriftens kapittel 39. Nærmere informasjon om dette kan fås via <http://lovdata.no/for/sf/md/td-20040601-0931-103.html>. Se vedtak om gebyr i oversendelsesbrevet.

Informasjon om vedtak om tvangsmulkt:

Dersom Fylkesmannen ikke mottar den skriftlige tilbakemeldingen innen den fristen som er fastsatt, har vi mulighet for å fatte vedtak om tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt fattes med hjemmel i forurensningsloven § 73. En eventuell tvangsmulkt kan fastsettes som et engangsgebyr eller et løpende dagsgebyr som gjelder så lenge en tilbakemelding, som godtgjør at avvik kan lukkes, ikke er mottatt.

Aktuelle hjemler:

Aktuelle hjemler for avvik som avdekkes gjennom kontrollen:

- Forskrift om systematisk, helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), av 6. desember 1996 med senere endringer
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften), kapittel 14: Krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser, av 13. mars 1981, med senere endringer
- Utslippstillatelse for Heistad rensedistrikt, 18.12.1997.

Se lover og forskrifter på Miljødirektoratets hjemmeside www.miljodirektoratet.no eller via www.regelhjelp.no.

Avvik

Avvik 1: Virksomheten har mangelfull internkontroll

Avvik fra: *Forskrift om systematisk helse- miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), § 5, 2. ledd, pkt. 6 og 7.*

Grunnlag for avviket:

- a) Skriftlige rutiner for drift og vedlikehold av overløp fra ledningsnett er ikke etablert.
- b) Virksomheten har ikke gjennomført en skriftlig miljørisikovurdering for avløpsanlegget.
- c) Det er ikke etablert en skriftlig rutine for avviksbehandling av hendelser ved avløpsanlegget.

Kommentarer:

- a) Virksomheten opplyser at de har jevnlig ettersyn med overløp på ledningsnettet og at det er laget en liste over overløpene, men det foreligger ikke noen skriftlig rutine for hvordan ettersynet skal utføres.
- b) Virksomheten har ikke gjennomført en skriftlig miljørisikoanalyse for Heistad avløpsanlegg. Det opplyses at dette vil gjøres i sammenheng med arbeidet med hovedplan for rensedistriktet.
- c) Virksomheten bruker et etablert avviksskjema og har et sentralt system i kommunen for avviksbehandling som også kan brukes for hendelser knyttet til ytre miljø. Virksomheten bruker Jobtech, som er en digital FDV-løsning, til registrering av driftsforstyrrelser. Det er ikke laget noen rutine for avviksbehandling av hendelser ved avløpsanlegget som beskriver hva som skal regnes som avvik og hva som er driftsforstyrrelser, og hvordan dette skal registreres og behandles i virksomheten.

Fylkesmannens forventninger til kommunens oppfølging og tilbakemelding:

- *Kopi av skriftlig rutine for ettersyn med nød- og driftsoverløp sendes Fylkesmannen innen frist satt i oversendelsesbrev.*
- *Virksomheten må gjennomføre en skriftlig miljørisikoanalyse så snart som mulig. Plan for framdrift av dette arbeidet sendes Fylkesmannen innen frist satt i oversendelsesbrev. Vi viser til Norsk Vann-rapport 197/2013, Avløpsanlegg – vurdering av risiko for ytre miljø, som en mulig veileder til dette arbeidet.*
- *Kopi av skriftlig rutine for håndtering av driftsforstyrrelser og behandling av avvik sendes Fylkesmannen innen frist satt i oversendelsesbrev.*

Avvik 2: Dokumentasjon på tilstand og tiltaksbehov i avløpsanlegget er mangelfull**Avvik fra: Forurensningsforskriften § 14-10****Grunnlag for avviket:**

- Det foreligger ikke noen hovedplan for avløp eller annen overordnet plan for avløpsanlegget.
- Anleggseier har ikke gjort tilstrekkelige forberedelser for å tilpasse avløpsanlegget til framtidige klimaendringer.

Kommentar

Virksomheten har laget hovedplan for vannforsyning i 2012, og hovedplan avløp er i oppstartsfasen. Det foreligger en aktivitetsplan for vann og avløp som følges, og som beskriver tidfestede tiltak på linje med en saneringsplan. Det er ikke laget noen hovedplan eller annen overordnet plan som beskriver viktige beslutningsgrunnlag som f.eks. oversikt over utslippshendelser, over inn- og utlekking og identifisering av sårbare områder. I en slik hovedplan må en ta med framskrivning av klimautvikling for å vurdere og/eller beregne mulige konsekvenser og virkninger av forventede framtidige nedbørsmengder på avløpsnettet. Virksomheten opplyser at arbeidet med hovedplanen skal settes i gang i august i år.

Fylkesmannens forventninger til kommunens oppfølging og tilbakemelding:

Virksomheten må lage en hovedplan for avløp eller tilsvarende så raskt som mulig. Plan for framdrift av dette arbeidet sendes Fylkesmannen innen frist satt i oversendelsesbrev.

Avvik 3: Virksomheten har ikke tilfredsstillende kontroll med begrensning av forurensning fra avløpsanlegget.

Avvik fra: Forurensningsforskriften § 14-5

Grunnlag for avviket:

- a) Overløpsmengde i og ved renseanlegget blir ikke registrert og blir dermed ikke inkludert i beregning av rensegrad for avløpsanlegget.
- b) Virksomheten har mangelfull registrering og beregning av driftstid for overløp fra avløpsnett.

Kommentar:

- a) Det er ikke etablert vannmengdemåling på overløp i og ved renseanlegget. Det opplyses at det på hovedledningsnettets sørfra er et overløp fra kum rett før renseanlegget som skal avlaste dette ved store vannmengder. Virksomheten har ikke innført vannmengdemåling på overløpet fra denne kummen. Det opplyses videre at det ikke er vannmengdemåling av overløp inne på renseanlegget, men innløps- og utløpsmengde måles, slik at differansen skal utgjøre overløpsmengden.
- b) Det er ikke etablert tidsregistrering på overløp fra avløpsnett, kun fra pumpestasjoner.

Tidsregistrering skal, i tillegg til pumpestasjoner, også etableres ved andre overløp av betydning. Når det gjelder spørsmålet om hvilke andre typer overløp som skal ha tidsregistrering, jfr. § 14-5, 4. ledd, må dette bestemmes på bakgrunn av en risikovurdering. Vesentlige kriterier i en slik vurdering er resipientforhold, antall abonnenter og type påslipp oppstrøms overløpspunkt.

For alle overløp der det ikke etableres tidsregistrering, må det gjøres en vurdering og beregning av forurensningsbidraget fra hvert enkelt overløp. Grunnlaget kan her bl.a. være oppstrøms abonnentantall og -type, driftserfaringer med de aktuelle overløpspunktene osv.

Fylkesmannens forventninger til virksomhetens oppfølging og tilbakemelding:

- a) *Virksomheten må etablere mengdemåling på avløpsvann som går i overløp i og ved renseanlegget, dvs. fra nevnte kum rett før renseanlegget. Vi ber om tilbakemelding med dokumentasjon som viser hvordan virksomheten beregner overløp fra renseanlegget basert på inn- og utløpsmengde, og om metoden gir et korrekt resultat. Det må i tillegg gjøres en vurdering av om det er andre overløp som også har som hensikt å avlaste renseanlegget ved store vannmengder. I tilfelle må det også etableres vannmengdemåling ved disse overløpene. Plan for gjennomføring inkludert tidsplan for dette arbeidet sendes Fylkesmannen innen frist satt i oversendelsesbrev.*
- b) *Det må lages en oversikt over overløp av betydning der det skal etableres tidsregistrering. Det skal vedlegges en tilhørende tidsplan for gjennomføring av disse tidsregistreringstiltakene. For alle mindre overløp der det ikke etableres tidsregistrering, skal det vedlegges dokumentasjon som begrunner at det ikke er behov for tidsregistrering. Oversikt og dokumentasjon inkludert tidsplan sendes Fylkesmannen innen frist satt i oversendelsesbrevet.*

Anmerkninger

Anmerkning 1:

Det er ikke gjennomført tiltak eller vedtatt planer for å hindre at overvann kommer inn på avløpsnett

Grunnlag for anmerkningen:

Det er ikke laget dokumenterte planer for hvordan virksomheten skal få overvann bort fra eksisterende ledningsnett.

Kommentarer:

Virksomheten har gode rutiner for kommunikasjon internt i med kommunen når det gjelder håndtering av overvann i nye planer for utbygging av boligområder osv., men har ikke dokumenterte planer for hva som skal gjøres med overvannstilførsel til eksisterende ledningsnett. Fellesledninger er i hovedsak lokalisert i Brevik, og virksomheten nevner utfordringer knyttet til overvann i dette området, som takvann, gatesluk osv. I tillegg kan overvannstilførsel være et problem der det ikke er fellesledninger, f.eks. grunnet feilkoblinger, innlekking i dårlig ledningsnett, via kummer osv.

Fylkesmannens forventninger til virksomhetens oppfølging og tilbakemelding:

Det forventes at virksomheten kartlegger behov for tiltak og utarbeider planer for håndtering av overvann som tilføres eksisterende ledningsnett. Dette bør framkomme i hovedplan for avløp.

6. Andre forhold

Gjeldende tillatelse etter forurensningsloven for Heistad avløpsanlegg er gammel. Vi vil i oppfølgingen av denne kontrollen ta stilling til behov for oppdatering.